

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ «ΞΥΛΙΝΑ-ΧΑΛΚΙΝΑ-ΚΡΟΥΣΤΑ» ΤΟΥ ΠΑΝΟΥ ΣΚΟΥΡΟΛΙΑΚΟΥ ΣΤΗΝ ΑΜΦΙΚΛΕΙΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ Σ. ΣΑΓΙΑΣ

Καλησπέρα σας. Είναι ιδιαίτερη τιμή για μένα κ. Σλουρολιάκο να προλογίσω το βιβλίο σας “Ξύλινα, Χάλκινα, Κρουστά”. Σας ευχαριστώ θερμά. Όπως ευχαριστώ την Πρωτοβουλία Πολιτών Αμφίκλειας που σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς προτάσσει την πολιτισμό σαν αντίδοτο και διέξοδο στη γενικότερη κρίση που είναι και πνευματική. Επίσης ευχαριστώ τη φίλη μου Μαρία Σκουρολιάκου που μου πρότεινε να εκφράσω τις σκέψεις μου για το βιβλίο σας, που ομολογώ το διάβασα με αφορμή την εκδήλωση και ήταν για μένα μια αποκάλυψη. Δεν το διάβασα μια αλλά πολλές φορές. Τα κείμενα δεν είναι εύκολα αναγνώσματα.

Με γλωσσική ομορφιά έχει στήσει ο συγγραφέας τις σκηνές του, πετυχαίνοντας έναν ισχυρό δεσμό ανάμεσα στον ήχο και το νόημα. Έντονη γραφή με εναλλαγή εικόνων και καταστάσεων. Μεταφορά μηνυμάτων όχι με διδακτικό τρόπο αλλά έμμεσα, συμβολικά. Ο Φλομπέρ έλεγε ότι: «κάθε έργο προς σύνθεση έχει τη δική του ποιητική που πρέπει να τη βρούμε» και το συγκεκριμένο έργο του Πάνου Σκουρολιάκου είναι γεμάτο ποιητικούς συμβολισμούς που εξεικονίζονται την ίδια στιγμή που ο συγγραφέας χτίζει έναν υπερβατικό κόσμο μέσα στον οποίο εντάσσει πολιτισμική αισθητική μιας άλλης εποχής, παραδόσεις και θρύλους, στοιχεία που συχνά τα μεταφέρει μαζί με τους ήρωές του από πόλεις και χωριά, φτωχογειτονιές ή την παρέα του Dolce.

Κι ο μουσικός του τίτλος μοιάζει να δίνει ρυθμό σε ολόκληρο το κείμενο και στην εσωτερική φωνή του συγγραφέα, προετοιμάζοντας τον αναγνώστη, για όλα όσα θα διαβάσει ανοίγοντας αυτό το βιβλίο, ένα βιβλίο κυριολεκτικά κόσμημα στο χώρο του νεοελληνικού διηγήματος.

« Νεανικές αμαρτίες» τα χαρακτηρίζει ο Πάνος Σκουρολιάκος . Φυσικά διόλου αμαρτίες και καθόλου νεανικά δεν είναι τα διηγήματά του, αντίθετα έρχονται να προστεθούν στο σώμα της νεοελληνικής διηγηματογραφίας διεκδικώντας τη θέση τους ανάμεσα στις καλύτερες πρόζες που διαβάσαμε τα τελευταία χρόνια.

Ο επιθετικός προσδιορισμός *νεανικά* επέχει θέση επεξηγήσεως για τη χρονική περίοδο που γράφτηκαν αρκετά από τα διηγήματα της συλλογής.

Ο Πάνος Σκουρολιάκος υπογράφει διηγήματα που συνδέονται μοναδικά μεταξύ τους με έναν αόρατο δεσμό που λειτουργεί ως αρχιτεκτονικός ιστός στο συγγραφικό οικοδόμημα του. Μια λέξη, ένα σύμβολο, ένα όνομα, ένας τόπος, μια ιδέα που εμφανίζονται εκ νέου σε κάποιο επόμενο διήγημα κι όλα αυτά μαζί

...σει ο αναγνώστης τη μεταξύ τους σχέση αλλά
...ρόνο και την ιστορία. Άλλωστε η ιστορία μόνο ως

προυποθετική αρχή υπάρχει στο βιβλίο για να οριστεί καλύτερα η βιωμένη μνήμη των ηρώων αφού η ιστορική καταγραφή δεν είναι το ζητούμενο στο συγκεκριμένο βιβλίο.

Ο κόσμος του θεάτρου μπερδεύεται με τον κόσμο της λογοτεχνίας δίνοντας κείμενα γοητευτικά, ξεχωριστά και με έντονο προσωπικό ύφος. Είναι διηγήματα με ιδιαίτερη και έντονη γραφή μιας άλλης εποχής γεμάτη μνήμες, συγκινήσεις, και συναρπαστικές εικόνες.

Ο λόγος του προφητικός **Ιερουσαλήμ** (πόσο μου θυμίζει το σήμερα) «Χωρίς αιδώ άρχισε να ετοιμάζεται όλο το ασκέρι για τη λαμπρή αναχώρηση. Μέσα οι άλλοι... Είχανε κουρνιαστεί στις γωνιές των σπιτιών στα σοκάκια τα σκοτεινά , σε κάτι κάμαρες , πίσω από τις πόρτες...Βλέπανε που τους δημεύανε το βιος, το φως και το νερό τους , λουφάζανε...Έπιασε ένας με κομμάτια τα χέρια του έναν σκοπό αργό, μακρόσυρτο και σεβνταλίδικο..Τότε ζεστάθηκαν λίγο με τον ήχο. Κατάλαβαν ζωή απλώσαν τα ποδάρια τους ,ανασήκωσαν λίγο τα κεφάλια, τις πλάτες τους ν' αφουγραστούν καλύτερα.... Το πρωί έπρεπε να κολλήσουν τα μέλη τους , να ξαναχτίσουν τα σπίτια να ημερέψουν τους σκοπού τους.»

Ο κ. Σκουρολιάκος σαγηνεύει σε τούτο το βιβλίο, συγκροτώντας έναν μικρόκοσμο ισχυρό και ταυτόχρονα ιδιότυπο, ποιητικό και παράλληλα θυελλώδη, στέρεο και μαζί υπερβατικό, σ' ένα παιχνίδι ισχυρού πάθους ανάμεσα στην προσωπική μεταμόρφωση που επιχειρούν οι ήρωες και στην ανάγκη να ακουμπήσουν κάπου για να συνεχίσουν την εξελικτική τους πορεία μέσα στον αιώνιο χρόνο.

Γκάουστο. «Δεν είπτε σε κανέναν για τη φύτρα του και σπάνια καλησπéριζε τους γείτονες όταν τύχαινε να πέσουν φάτσα με φάτσα...Και συνέχισε να υπάρχει καταθέτοντας κομμάτι-κομμάτι τον εαυτό του στην ιστορία του τόπου. **Τα ψάρια του Ερμόλαου.** «Κι όλο τον τράβαγε το υγρά στοιχείο. Το φλάμπουρο ανέμιζε όταν φυσούσε, το βάραγε ο ήλιος τις άλλες ώρες. Ο Ερμόλαος καμάρωνε τη στέρνα του , τα ψάρια του. Έμπηξε το παλούκι σαν κατάρτι, το στόλισε μικρές σημαίες χρώματα και ξετρυπώνει τα θαλασσινά του, κάνει τις αγκινάρες κύματα, το κιόσκι, την παράγκα πλοίο κι όλο τον κάμπο θάλασσα.»

Ο τόμος *Ξύλινα Χάλκινα Κρουστά* περιέχει 25 σύντομες πρόζες που η έκτασή τους απλώνεται από μισή τυπογραφική σελίδα έως επτάμισυ.

Τα διηγήματα του Πάνου Σκουρολιάκου είναι μαγικά! Πρόκειται για γραφή κρυπτική που απαιτεί μέθεξη, διαίσθηση και ενεργητική ανάγνωση για να ξεκλειδωθεί το βαθύτερο νόημά της. Όμως ακόμη κι αν κάποτε δεν στέκεται δυνατή η τελεσίδικη αποκάλυψη των σημαινομένων, αρκεί και υπέρ αρκεί η απόλαυση της

μεσα στους μαγευτικούς δρόμους που χαράζει η
αμμές της αφήγησης.

Πρόκειται, θα έλεγα, για έναν υπερβατικό ρεαλισμό, όπου, διαβάζοντας τα κείμενα, στο τέλος πείθεσαι πως ο σκηνικός χώρος και οι καταστάσεις της δράσης είναι υπαρκτά ενδεχόμενα που θα τα συναπαντήσεις στην επόμενη στροφή της πορείας σου στο δρόμο.

Στις γραμμές της αφήγησης περνάνε άνθρωποι αλλόκοτοι, παράταιροι, μοναδικοί, ξεχωριστοί, γητεμένοι...

Ένας που δεν μοιάζει ούτε κύριος ούτε ζητιάνος. Φοράει ένα παλιό σακάκι σκισμένο στην πλάτη σαν κουφόπιετα, ένα παλιό καπέλο, μαύρα γυαλιά, κάτι παπούτσια άρβυλα χοντρά, κι από το χέρι του κρέμεται ένα ακορντεόν.

Ένας γύφτος που δεν βάφει παπούτσια, δεν φτιάχνει καρέκλες. Έχει έρωτα με τις ψαλμωδίες και γυροφέρνει στους ναούς ν' ακούει.

Ένας άλλος με χέρι στραβό που ισιώνει ως δια μαγείας όταν ξύνεται. Και κάποιος άλλος με μια βαλίτσα πράσινη στα χέρια κι ένα μαγνητόφωνο.

Ένας πρόσφυγας, ένας παπάς που βρήκε φιλημένη τη γυναίκα του κι ένας παλιός επαναστάτης.

Χαμάληδες, κυράδες και τσογλάνια.

Και τέλος μια γυναίκα μ' ένα πρόσωπο σαν το φεγγάρι που ξάφνου απογειώνεται ψηλά σαν άγαλμα πραγματική και σαν την πετρωμένη.

Όλος ετούτος ο παράταιρος θίασος μετέχει σε μιαν αφήγηση, που, παρ' ό,τι μοιάζει ανεξάρτητη από διήγημα σε διήγημα ωστόσο αποτελεί αδιάλειπτη συνέχεια του ίδιου μαγικού κόσμου που κατορθώνει να δημιουργήσει ο Πάνος Σκουρολιάκος σε τούτες τις υπέροχες πρόζες.

Και αν κανένας θα ήθελε να προσεγγίσει την ψυχή των κειμένων θα βρει αφηγήματα που μιλούν για μια κατάσταση που απαντάται στο χθες και δυστυχώς στο σήμερα της Ιστορίας των λαών. Θα βρει καταστάσεις όπου μία φορά στη ζωή μονάχα αστράφτει η λάμψη του θαύματος κι όποιος μπορεί να καταλάβει τη σημειωτική του είναι τυχερός. Κι ακόμη κείμενα για τη μοναξιά και τις ευαισθησίετων μοναχικών ανθρώπων, των απόκληρων και ψυχικά τραυματισμένων, για τον τρόπο του θανάτου και για τον θρίαμβο του έρωτα και για τα μελαγχολικά πικροσάββατα των αποξενωμένων στα νοτιοδυτικά προάστια της Αθήνας. **Μεταστάσεις:** «Κάθε Σάββατο βράδυ που οι άλλοι αιμοραγούνε ομαδικά, εσύ ξεψύχησες μόνος σου κι ερχόντανε οι νταλκάδες να σου δώσουνε ζωή, για να σε βασανίσουνε μετά. Έτσι σαδιστές είναι. Δράματα αφανέρωτα, καταστάσεις

τη καθώς τα μηχανάκια τη σκίζανε. Χωνόντουσαν
βγαίνανε άπρακτα. Τους βασάνιζε, δεν τους

δεχότανε η νύχτα....»

Και τέλος για την Αριστερά και τη θλίψη της ήττας, την πίκρα της παράδοσης των όπλων, τις εξορίες και το στραπάτσο της ζωής των αγωνιστών. «Κίνησε ο γέρος τότε για τους χωροφυλάκους κι έκανε φασαρία. Μας κοροϊδέψατε και μας τα πήρατε έλεγε. Κι άλλα όπως Δεν παραδίνω εγώ ...»

Στη γραφή του Πάνου Σκουρολιάκου συσσωματώνονται στοιχεία από τις *Παραλογές* και ευρύτερα απ' το Δημοτικό τραγούδι. Μας γυρνούν σε εποχές παλιές όπου το πραγματικό με το υπερφυσικό διαμορφώνουν ιστορίες συνήθως τραγικές που παντού θα μπορούσαν κάποτε να συμβούν. Συχνή χρήση των μαγικών αριθμών τρία και επτά. «Ήτανε μια φορά τρεις κι ήτανε κρεμασμένοι.» Και στίχοι «σαν τι τα θέλω τα φλουριά , σαν τι τα θέλω τ' άσπρα,σα δε φιλώ τα μάτια σου ,τον άσπρο το λαιμό σου».

Οι πρόζες είναι τέλος ποιητικές. Χαρακτηρίζονται από μιαν υπερβολή που όμως εδώ πρόκειται για μια υπερβολή που είναι η πραγματικότητα, ή αλλιώς, όπως γράφει κάπου ο συγγραφέας για μια κατάσταση υπερβατική που έχει προηγηθεί: *Λέγεται δε πως το άλλο θέαμα που είδαμε ήταν «η αληθής η όψη των πραγμάτων».* Χρησιμοποιεί την πρόζα σαν καμβά για μια υπερρεαλιστική πραγματικότητα αποτελούμενη από ήρωες που κινούνται στα όρια μιας ποίησης. **Άδεια πλατεία.** «Φτάσαμε τέλος σ' ένα πανηγύρι. Μόνη της η κομπανία ήτανε. Ο ένας που τραγουδάγε, ο άλλος με το κλαρίνο, το βιολί και η κιθάρα. Παίζανε μπρος σε τραπέζια άδεια, κανείς δεν χόρευε, κανείς δεν έπινε, παίζανε Γρίβα μ' σε θέλει ο βασιλιάς ...πλατάγιαζαν τα όργανα και η φωνή απ' τα μεγάφωνα, έκανε κρύο, κανένας δεν χόρευε, κανένας δε γελοούσε ,άδεια πλατεία. Εκεί απάνω απηύδησα. Επήρα δύναμη και γκρεμιστήκαμε μαζί ίσαμε κάτω. Εσύ με τα φουστάνια σου κι εγώ με την ψυχή μου.»

Οι πρόζες του Πάνου Σκουρολιάκου μοιάζουν σαν ένα ξεχείλισμα οδύνης, μια συναισθηματική πλημμυρίδα που κατακλύζει, με την ορμή που σπάζει ένα φράγμα, την πραγματικότητα. Ακροβατεί αυτή η γραφή ανάμεσα στο όνειρο, στη μαγεία και σε τσιρκολάνικες εικόνες και σκηνές και ουσιαστικά πραγματεύεται τις διαφορές που έχει ο εσωτερικός μας κόσμος με την πραγματικότητα ή πιο σωστά πραγματεύεται την πραγματικότητα του εσωτερικού μας κόσμου.

Σαν επίλογο θα ήθελα να αναφέρω ένα μικρό απόσπασμα του κριτικού λογοτεχνίας Αλέξη Ζήρα : «Διηγήματα σαν του Σκουρολιάκου σπανίως γράφονται πια. Ο Σκουρολιάκος ανήκει στους συγγραφείς που το γράψιμο σε μια περίοδο της ζωής του έγινε το αυθόρμητο ψυχικό του αποτύπωμα, προτού μετασηματιστεί σε κάτι άλλο, σε μια άλλη μορφή έκφρασης της φαντασίας αλλά και του σώματός τους,

απαιτούν και τα δύο αυτά στοιχεία ενεργά και για δώσουν δηλαδή έργο. Τα κείμενά του δεν είναι παγιδευμένα στη μίμηση της πραγματικότητας. Εμπνευσμένη χρήση των συνειρμών, στην ποιητική σύλληψη δηλαδή των πραγμάτων. Όλες οι ιστορίες της "Αγκούσας" και της "Αδειας πλατείας" είναι γεμάτες με ανατροπές που δεν βρίσκονται μόνο στη ροή της κάθε ιστορίας, αλλά βρίσκονται και στην ίδια τη γλώσσα του, στις εικόνες και στις έννοιες [...] Αυτό που αλλάζει στην ουσία είναι το βλέμμα του, όπως οι παραμυθάδες που διέτρεχαν τη χώρα από χωριό σε χωριό».

ΑΜΦΙΚΛΕΙΑ 19 ΦΛΕΒΑΡΗ 2014

ΜΠΕΣΙΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΣ